

Norges Vassdrag og Energidirektorat
Postboks 5091, Majorstua
0301 Oslo

Deres ref.: Saksnummer - 200703928Vår ref.: MS TEAMS

Dato: 23.12.2020

Østfold Energi AS – svar til Lærdal kommune sine høringsinnspill

VEDTAK

Side 1, avsnitt 2 *«Kommunestyret rår frå at det vert gjeve løyve til planendring av Gravdalen kraftverk slik søknaden ligg føre, og rår til at det ikkje vert gjeve utsett byggjefrist til utbygginga. Kommunestyret rår og til at det ikkje vert gjeve fritak til Østfold Energi frå deltaking i GPS prosjektet.»*

Svar: Dette er i alle tilfeller en ubegrunnet påstand. Fint om kommunen kunne begrunne hvorfor de ikke råder til å godkjenne planendringssøknaden.

Side 1, avsnitt 2 *«På grunn av den endra situasjonen og auka sårbarheita til villreinen i Nordfjella knytt til reetableringsfasen og samanfallande anleggsperiode, kan ikkje kommunestyret stille seg positiv til planendringssøknaden som ligg føre.»*

Svar: Kommunen har misforstått. Planendringssøknaden legger til grunn at oppstart av anleggsfasen skjer før reetablering av reinsdyrstamma. Vi viser til nærmere beskrivelser i VEDLEGG 2: «Avklaringer i forhold til reetablering av reinsdyr i anleggsperioden» og VEDLEGG 1: «Ny planløsning for kraftstasjon i tunnelmunning».

Side 1, avsnitt 2 *«Tiltaket er ikkje i tråd med Regionalplan for Nordfjella villreinområde og nasjonale og regionale føringar om å ivareta leveområda til villreinen mest mogleg utan nye inngrep.»*

Svar: Dette er slik vi ser det ubegrunnet. Tiltakene er ikke vesentlig endret ift. opprinnelig tildelt konsesjon. Dette er derfor ikke relevant. ØE vil også påstå at innholdet i regional plan var godt kjent på det tidspunktet opprinnelig konsesjonen ble gitt. Vi viser til nærmere beskrivelser i VEDLEGG 1: «Ny planløsning for kraftstasjon i tunnelmunning».

Side 1, avsnitt 2, kulepunkt 1 *«Anleggsperioden vert gjennomført og avslutta før reetableringsfasen av villreinstamma i Nordfjella vert starta. Dersom noko mindre arbeid står att, skal dette gjennomførast i sommarmånadane etter kalvingstida er ferdig»*

Svar: Det er en forutsetning at anleggsarbeidet starter opp før reetablering og vår intensjon at det i tillegg skal fullføres før reetablering tar til (se hvorfor i VEDLEGG 2). Vi er ikke enig at det er grunnlag for nye restriksjoner ift. anleggsfasen da innholdet i planendringssøknaden ikke

tilsier vesentlige endringer. Vi viser videre til nærmere beskrivelser i VEDLEGG 2: «Avklaringer i forhold til reetablering av reinsdyr i anleggsperioden».

Side 1, avsnitt 2, kulepunkt 2 «Det kan ikkje etablerast anlegg som kan verke som barrierar for villrein. Det vil sei at røyr må gravast heilt ned, nye vegar må skråast i kantane og det kan ikkje gjennomførast tidleg brøyting av vegar (berre mindre snøfonner ved opning av vegen kring 1. juli)» .

Svar: ØE er enig, men utbyggingen kan ikke sette begrensninger på eksisterende kraftverksanlegg for eksempel vei til dam Kvevotni.

Side 1, avsnitt 2, kulepunkt 3 «Kraftstasjonen må etablerast i fjell/under bakken som tidlegare planlagd»

Svar: Vi presiserer at kraftstasjon er tenkt plassert ut i portalbygget fra opprinnelig konsesjon. Vi viser vider til nærmere beskrivelser i VEDLEGG 1 «Ny planløsning for kraftstasjon i tunnelmunning».

Side 1, 2 avsnitt, kulepunkt 4 «Dersom anleggsdrift vert tillete ut i reetableringsfasen for villreinstamma: Det vert sett strenge restriksjonar for anleggsdrifta. Det må blant anna vere minimalt med snøscooterkøyring i området knytt til drift og vedlikehald av anlegget, spesielt i kalvingsperioden til villreinen. Direkte overflyging med helikopter over reinsdyra må unngåast, og bruk av helikopter må vere forbode før, under og rett etter kalvingsperioden. Restriksjonar og vilkår bør utarbeidast i tett dialog med Villreinnemnda.»

Svar: ØE mener at vi ikke kan sette andre krav til anleggsdrift i reetableringsfasen enn det som er beskrevet i opprinnelig tildelt konsesjon da tiltakene i planendringssøknaden ikke er vesentlig endret i forhold til denne. Vi vil mene at forutsetningene i dag er betraktelig bedre på bakgrunn av det faktum at det ikke er villrein i tiltaksområdet. Vi viser videre til nærmere beskrivelser i VEDLEGG 2: «Avklaringer i forhold til reetablering av reinsdyr i anleggsperioden».

Side 1, 2 avsnitt, kulepunkt 5 «Det vert ikkje gjeve fritak frå deltaking i GPS-prosjektet.»

Svar: Østfold Energi bidrar pr i dag ikke økonomisk inn i GPS prosjektet. Vi skulle i utgangspunktet bidra i anleggsfasen før reinsdyrstamme ble sanert. Østfold Energi mener at restriksjonene gitt i opprinnelig konsesjon skal ligge til grunn da forutsetningene er radikalt forandret (villreinstammen er sanert). Det foreligger ikke endringer i planendringssøknad som tilsier at nye restriksjoner i prosjektet skal innføres. Vil minne om at oppstart er tiltenkt før reetablering tar til – vi viser videre til nærmere beskrivelser i VEDLEGG 2 «Avklaringer i forhold til reetablering av reinsdyr i anleggsperioden».

Side 1, 2 avsnitt, kulepunkt 6 «Det vert sett krav om at Østfold Energi betalar inn årleg sum til kommunalt fond for forvaltning av villrein i Nordfjella.»

Svar: Vi motsetter oss nye avbøtende tiltak som ikke allerede er i gitt i opprinnelig konsesjon, da vi mener at endringssøknaden ikke inneholder vesentlige endringer ift. denne.

Side 2, avsnitt 1 «Kommunestyret vil og sterkt rå til at eit eventuelt vedtak om å gje løyve til planendringa, vert gjort på bakgrunn av eit betre kunnskapsgrunnlag enn det som ligg føre i søknaden i dag om konsekvensane anlegget kan ha for villreinen i både anlegg- og driftsperioden vurdert opp mot endringane i søknaden og reetableringsfasen til villreinen i Nordfjella, jf. Naturmangfaldlova § 7 og §§ 8-12.

Svar: Hvilken ny kunnskap tenker kommunen på her? ØE mener at vi bør forholde oss til det kunnskapsgrunnlaget som ble innhentet i forbindelse med opprinnelig konsesjon. Tiltakene som er prosjektert i planendringssøknad er ikke vesentlig endret ift. denne. Det er heller ingen endring i driftsfasen, så at dette defineres som en konsekvens for villrein er en udokumentert påstand. Vi viser til nærmere beskrivelser i VEDLEGG 1: «Ny planløsning for kraftstasjon i tunnelmunning» og VEDLEGG 2 «Avklaringer i forhold til reetablering av reinsdyr i anleggsperioden».

VEDLEGG

Side 1, avsnitt 1 «...noko som fører til anleggsaktivitet i planlagd reetableringsfase for villreinen i Nordfjella.»

Svar: ØE kjenner ikke til at det skal være anleggsaktivitet under reetableringsfasen av villrein. Det er en intensjon om at dette arbeidet skal starte opp i 2023, men det er slik Østfold Energi oppfatter det, hverken besluttet en dato eller sagt noe om hvor lang tid en reetablering vil ta. Viser videre til nærmere beskrivelse i VEDLEGG 2: «Avklaringer i forhold til reetablering av reinsdyr i anleggsperioden».

Side 5, 4 avsnitt «NVE har likevel vald å sende saka på høyring utan å kommentere utgått søknadsfrist, og ein legg difor til grunn at NVE ikkje vurderer søknadsfristen som avgjerande for sakshandsaminga.

Svar: Planendringssøknad og søknad om utsatt frist for idriftsettelse av Gravdalen kraftverk ble sendt NVE 8. mars 2019. I etterkant av dette har NVE etterspurt utfyllende informasjon som ligger til grunn for søknaden som er sendt på høring. Det er dog opprinnelig søknadstidspunkt som bør ligge til grunn for NVEs vurdering.

Side 6, avsnitt 2 og 3 «Gravdalen kraftverk er planlagd i Nordfjella Villreinområde. Dette villreinområdet er påverka av fleire kraftverksutbyggingar og ein del hyttebygging i randsonene inn mot definert leveområdet. I 2010 bestemte Miljøverndepartementet at fleire av villreinområda skulle få utarbeidd Regionalplan for forvaltninga av villreinen og leveområda til villreinen. Oppdraget gjekk til fylkeskommunane, som saman med kommunane og fylkesmennene skulle utarbeide planprogram og plandokument. Planprosessen vart

gjennomført med ein omfattande prosess, med administrativ arbeidsgruppe og politisk arbeidsutval der ordførarar, fylkeskommune og fylkesmennene var med. 7 kommunar (inkludert Lærdal) og 3 kommunar er omfatta av

«Nordfjella-planen», og planen vart vedteken i samtlege kommunar og fylkeskommunar. Arbeidet med Regionalplan for Nordfjella er eit kontinuerleg arbeid, og det vert i desse dagar planlagd ny runde med arbeidsmøter knytt til oppfølging av planen i kommunane. Regionalplan for Nordfjella villreinområdet legg føringar for arealbruk og fastset strategiar for ivaretaking av villrein som naturressurs og verdfull biologisk mangfald med internasjonal verdi. Planen legg føringar for kva som ikkje er tillete, og kva som er avgrensingane på dei ulike sonene (randsoner og leveområde). Planen med vedlegg er og eit godt grunnlagsdokument for felles forståing og kunnskap om villreinen sin bruk av området, og kva omsyn det er viktig at ALLE kommunane tek for at forvaltninga og ivaretakinga av villreinstamma skal vere velukka.»

Svar: ØE vil påstå at innholdet i regional plan var godt kjent på det tidspunktet opprinnelig konsesjonen ble tildelt.

Side 6, avsnitt 4 *«Villreinen i Nordfjella fekk i 2016 påvist smitte av skrantesjuka (CWD), ein dødeleg og smittsam sjukdom. Det vart vedteke å sanere villreinstamma frå området, for deretter å leggje området «brakk» i 5 år for å sikre at all smitte er vekke frå området. Saneringa vart avslutta i 2018, og brakkeleggingsperioden er ferdig i 2023. I 2017 vart det vedteke Plan for reetablering av villreinstamma i Nordfjella, og det er skrive intensjonsavtale mellom kommunane om reetablering av stamma. Det vert no starta eit større planlegging- og førebuingsarbeid for reetableringsfasen.»*

Svar: Det er en intensjon om at dette arbeidet skal starte opp i 2023, men det er slik Østfold Energi oppfatter det, hverken besluttet en dato eller sagt noe om hvor lang tid en reetablering vil ta. Vi viser til nærmere beskrivelser i VEDLEGG 2: «Avklaringer i forhold til reetablering av reinsdyr i anleggsperioden».

Side 7, avsnitt 3 *«Saka er allereie handsama grundig gjennom konsesjonshandsaminga. Rådmann vil difor no konsentrere vurderingar opp mot dei endringane som ligg føre i søknad om planendring, og ikkje resten av tiltaket.»*

Svar: Dette er ØE enig i. ØE vil likevel poengtere at dette ikke er gjennomgående i høringssvaret til kommunen.

Side 7, 6 avsnitt *«Det er stor sannsynlighet for at anleggsperioden vert samanfallande med planlagd oppstart av reetablering av villreinen i Nordfjella.»*

Svar: Det er en intensjon om at dette arbeidet skal starte opp i 2023, men det er slik Østfold Energi oppfatter det, hverken besluttet en dato eller sagt noe om hvor lang tid en reetablering vil ta. Vi viser til nærmere beskrivelser i VEDLEGG 2: *«Avklaringer i forhold til reetablering av reinsdyr i anleggsperioden»*.

Side 7, 7 avsnitt: *«Ein annan av endringane i søknad om planendring er at kraftstasjonen vert flytta ut av fjellet og opp i dagen. Dette fører til både anlegg og drift/vedlikehald i dagen, noko villreinen er mykje meir sårbar for enn om kraftstasjonen vert bygd i fjellet»*.

Svar: Vi presiserer at kraftstasjon er tenkt plassert ut i portalbygget fra opprinnelig konsesjon. Vi viser vider til nærmere beskrivelser i VEDLEGG 1 *«Ny planløsning for kraftstasjon i tunnelmunning»*.

Side 8, avsnitt 1 *«Med kraftstasjonen i dagen, vil denne negative påverknaden verte større.»*

Svar: Vi presiserer at kraftstasjon er tenkt plassert ut i portalbygget fra opprinnelig konsesjon. Vi viser vider til nærmere beskrivelser i VEDLEGG 1 *«Ny planløsning for kraftstasjon i tunnelmunning»*.

Side 12, avsnitt 1 *«Dei meinte og at pga. at anlegget skulle byggjast mest under bakken, ville konsekvensane vere mindre. Begge desse momenta er no endra i planendringssøknaden, med kraftstasjon i dagen og utsett anleggsperiode.»*

Svar: ØE mener dette er Feil - ingen kraftstasjon i dagen. Vi presiserer at kraftstasjon er tenkt plassert ut i portalbygget fra opprinnelig konsesjon. Vi viser vider til nærmere beskrivelser i VEDLEGG 1 *«Ny planløsning for kraftstasjon i tunnelmunning»*.

Ja, det søkes om utsett start, men her mener ØE at forutsetningene er betydelig endret da det ikke er villrein i tiltaksområdet lenger. ØE mener dette er vesentlig bedre enn om det skulle bygges iht gitt konsesjon med villrein til stede. Vi viser videre til nærmere beskrivelser i VEDLEGG 2: *«Avklaringer i forhold til reetablering av reinsdyr i anleggsperioden»*.

Side 12, avsnitt 1 *«Anleggsperioden vert no truleg samstundes med reetableringsfasen av villreinen i området, og kraftstasjon i dagen vil vere ein større negativ påverknad for villreinen pga. visuelt inngrep, meir støy og meir synleg menneskeleg aktivitet både i anleggsperioden og driftsperioden.»*

Svar: ØE er ikke enig. Vi presiserer at kraftstasjon er tenkt plassert ut i portalbygget fra opprinnelig konsesjon. Vi viser vider til nærmere beskrivelser i VEDLEGG 1 «*Ny planløsning for kraftstasjon i tunnelmunning*».

Ja, det søkes om utsett start, men her mener ØE at forutsetningene er betydelig endret da det ikke er villrein i tiltaksområdet lenger. ØE mener dette er vesentlig bedre enn om det skulle bygges opprinnelig konsesjon med villrein til stede. Vi viser videre til nærmere beskrivelser i VEDLEGG 2: «*Avklaringer i forhold til reetablering av reinsdyr i anleggsperioden*». Planendringssøknaden skisserer ikke endringer rundt anleggs/driftsfasen ift. opprinnelig konsesjon, som påvirker: «*synlig menneskelig aktivitet både i anleggsfasen og driftsperioden*», kommunen kommer her med en udokumentert påstand.

Side 12, avsnitt 4: «*Planendring er ikke i tråd med Regionalplan for Nordfjella*»

Svar: Dette er en udokumentert påstand. Ingenting i regionalplanen er nytt i forhold til opprinnelig konsesjon og da tiltakene i endringssøknaden ikke er vesentlig endret i forhold til denne, så er det ikke noe som tilsier at planendringssøknaden ikke er i tråd med Regionalplan for Nordfjella.

Side 12, avsnitt 4 «*Handsaming av denne saka vil og gje stor signaleffekt ut til dei andre kommunane i Nordfjella, og ved å stille seg positiv til denne saka i den fasen kommunane er i no med reetablering av villreinen i Nordfjella, vil kommunen gje svært uheldig presedensverknad for andre utbyggingssaker i heile villreinområdet.*»

Svar: ØE kjenner ikke til at kommunene er i en fase med reetablering av villrein. Det er en intensjon om at dette arbeidet skal starte opp i 2023, men det er slik Østfold Energi oppfatter det, hverken besluttet en dato eller sagt noe om hvor lang tid en reetablering vil ta. Vi viser videre til nærmere beskrivelser i VEDLEGG 2: «*Avklaringer i forhold til reetablering av reinsdyr i anleggsperioden*».

Side 12, avsnitt 5 «*OED valde å ikkje sette krav til innbetaling på eit slikt fond i konsesjonshandsaminga, då kommunen ikkje hadde nemnd eit slikt krav i sakshandsaminga. Ein vil difor no rå til at det vert sett krav om dette i vilkåra, dersom det vert gjeve løyve til planendringa. Eit slikt fond bør øyremerkast til den kommunale forvaltninga av villrein..*»

Svar: ØE mener at det ikke foreligger vesentlige endringer i planendringssøknad ift. opprinnelig tildelt konsesjon som gir grunnlag for nye krav/restriksjoner.

Side 13, avsnitt 2 «*I konsesjonshandsaminga vart det sett fram ynskje frå kommunen om at utbyggjar vart pålagt å delta i finansiering av GPS-prosjektet for villreinen, då denne kartlegginga av villreinen sin bruk av området er svært viktig forskingsmateriale, og data knytt til eventuelle endringar i bruken kring utbyggingsområde er viktig å få dokumentert. OED følgde opp dette, og sette krav i vilkår til konsesjonen at utbyggjar deltok i finansiering av eit vist antal GPS-merkinga..*»

Svar: Det er rett som kommunen sier at dette var ment som kartlegging under *anleggsfasen*. En forutsetning er selvsagt at det er villrein i tiltaksområdet i anleggsfasen. Vi viser videre til nærmere beskrivelser i vedlegg 2: «*Avklaringer i forhold til reetablering av reinsdyr i anleggsperioden*».

Side 13, avsnitt 4 «*Villreinstamma skal etter planen reetablerast i Nordfjella, og det vil då vera svært viktig å få dokumentert dyra sin bruk av området.*»

Svar: ØE mener at dette var knytt til byggeperioden (anleggsfasen) ikke driftsperioden. Vi viser videre til nærmere beskrivelser i vedlegg 2: «*Avklaringer i forhold til reetablering av reinsdyr i anleggsperioden*».

Med vennlig hilsen
Østfold Energi AS